

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gaudium Orbis Universi. Sive Lætitia Generis Humani.
Augustissima Cælestium, Terrestrium, & Infernorum
Regina, Deipara Virgo, Maria, Ex Qua Per Benedictum
Fructum Ventris Ejus Post tot Myriades ...**

Schmucker, Mathias

Glacii, 1689

Praefatio Ad Marianum Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38142

PRAEFATIO

A D

MARIANUM
LECTOREM.

FRe futurum, ac pænè etiam necessariùm judi-
cavi ut, quod ignorant fortassis plurimi, sacri
hujus Cantici mysterium, ortum, progressum,
authorem & auctorem exponam; & quantum à SS.
PP, æstimatione, cultu, veneratione & autoritate com-
mendatum; quantum ab hæreticorum in Virginem san-
ctissimam frendentium rabie impugnatum, ab AntiMa-
rianorum quorundam Deiparæ infestorum dentibus ar-
rosorum, à superbis, antiqui serpentis, calcaneo Virgineo
semper insidiantis, Satellitibus vellicatum, mutilatum,
immutatum, decimatum per summum nefas fuerit, au-
thoritate magni in Ecclesia Viri, sanctitatis & doctrinæ
fama eximii, defensoris catholicæ fidei egregii, hæreti-
corum, pro tuenda DEI gloria & fidei incremento, im-
pugnatoris acerrimi, Deiparæ Virginis Zelotæ ferven-
tissimi, Hymni hujus MARIANI propugnatoris do-
ctissimi ac fortissimi (a) Petri Canisii S. J. fusiùs, de-
clarem & demonstrum. Ea est, quam subnecto, Viri,
omni exceptione majoris parasymeiosis eruditissima.
Non satis visum est nostris & Ecclesiæ inimicis. si de so-

A 3 lem-

(a) Petr. Canisius lib. 5. de Deip : Virg : cap. 13. mihi fol. 616. &c.

lemnibus titulis **MARIÆ** tributis publicam querimoniam instituerent, nisi speciatim hoc etiam canticum **SALVE REGINA**, quod in Ecclesia decantatur, hostiliter impeterent, suisq; scriptis vulgò infamarent. (b) Wilhelmus Bidenbacchius & Lucas Osiander, ne sint parùm proceces, impium & insalutare hoc canticum vocant. (c) Quodsi Jacobo Heerbrando credere fas est, quotidiana & planè idololatrica **MARIÆ** adoratio, quæ in omnibus templis Papisticis exercetur, ejusdem Cantici verbis, scilicet, continetur. Tam pulchrè isti sub Magistro suo Luthero profecerunt, qui, ut probet in **MARIÆ** honorem nimis profundè itum esse, hoc ipsum Canticum, velut manifestum veteris vanitatis argumentum, in medium profert. Immodica enim neferenda hæc esse putat encomia, quòd Deiparæ accinamus. *Salve Regina misericordiæ, vita, dulcedo & Spes nostra.* (d) Quis quæso, inquit, hoc commodè interpretabitur, quòd sit *vita nostra, dulcedo, spes?* Nonne hoc est Christi gloriæ detrahere? quòd Creaturæ tribuimus ea, quæ Dei sunt, eique soli competunt? Ubi rursus Luthero Calvinus adstipulatur, ac hujusmodi fictitios titulos, ac inania figmenta videri vult, quibus temerè **MARIAM** ornemus. (e) Accedit his Mathias Rodt, Lutheri discipulus & Lindaviensis Minister, qui ut bonas horas malè collocet, suùmque populum Lindaviensem à **MARIÆ** laudatione & cultu magis ac magis abalienet, dictum Canticum integro & viru-

(b) Contra Theses Dilingæ disputatas. (c) In disput: de hæreticis, an sint puniendi. (d) In Evang. de festo Nativ. Mariæ. (e) In cap. 1. Luc.

virulento scripto convellendum , multisque modis de-
pravandum jam pridem suscepit. Verùm (f) Geor-
gius Tornoander insulsi hominis calumnias jam dudum
detexit, doctâque refutatione contrivit : & in eadem
arena cum laude pugnarunt (g) Augustinus Aveldia-
nus, (h) Caspar Schatzgerus, aliique nonnulli,

Ingens profectò adversariorum est arrogantia ,
qui, quidquid ipsis non arridet, id statim mutandum
ac abolendum censent, atque ex aliorum insectatione,
veterùmque rituum contemptu, sibi, ac suæ sectæ lau-
dem stultissimè captant, tantòque supercilio Majores
nostros, quamlibet pios, ac sapientes ob ejusdem Cantici
receptum usum tùm impietatis, tùm blasphemix audent
atrociter insimulare. Quantò autem rectius hæc no-
ta in ipsos competit, qui cùm Catholicam religionem
tanquam veterem togam exuerunt, magistri mendaces
facti sunt, per quos veritatis via blasphematur, sicut
Petrus Apostolus (i) de talibus sub mundi finem fu-
turis disertè prædixit, qui & sectas perditionis, novam-
que religionem essent introducturi. Primùm igitur,
quidquid hoc est cantici, in formam aliam transmutarunt,
Christo tributis epithetis, quæ ad MARIAM antea
referebantur, nimirùm ut boni reformatores in defor-
manda Ecclesia hoc etiam specimen ederent. Deindè
quoniam pigebat & tædebat eos cum Catholicis aliquid
habere commune, tanquam impium & blasphemum
idem Canticum omni ex parte repudiarunt, ac probris
A 4 gravif-

(f) In Apolo. pro defend. Cant. Salve Regina. (g) In assert. Avel-
dia : contra impios Deip. obmurmurat. (h) Lib. de Sanctor. implo-
rat. (i) 2. Petr. 2.

gravissimis contaminarunt. An verò quisquam, nili blasphemus & impius, tantum crimen Universæ impingat Ecclesiæ, quantum illi prorsus effrontes impingere non erubescunt. Verùm nos de Cantici hujus origine & approbatione dicere aggredimur. Anni sunt quingenti & amplius, quòd Henricus II. Germanicum Imperium administraret, sub quo Vir generis Nobilitate, nec doctrinæ solùm, sed etiam sanctitatis præstantia illustris Comes de Veringen Hermannus Contractus Germanus floruit; idémque dicitur author Cantici *SALVE REGINA*, ut indicant etiam Centuriatores. (k) Quamquam ex aliis & vetustioribus Ecclesiæ Scriptoribus, liquidò percipi potest, *MARIAM* similibus, ac etiam præstantioribus, quàm in hoc ipso Cantico comprehensis præconiis; jam olim salutatam, ac publicè decoratam esse, nihil ut novi adferat, quisquis demùm hoc Canticum primus, intra sexcentos annos, aut condidit aut evulgavit. Quod sanè priusquam in usum tot Ecclesiarum induceretur, à doctis examinatum, atque approbatum haud dubiè fuit, ut certò constaret, omnis & impietatis & blasphemix hic abesse notam, & quidquid in eo contineretur, *DEO* & *MARIÆ* gratum, Christianisque hominibus frugiferum esse. (l) Nec defuere postea viri, tum eruditi, tum sapientes, qui Canticum idem jam solenne factum explanarint, aliisq; commendarint, sicut & ille commentarius, quem Bernardi operibus insertum habemus, aperte declarat. (m) Tum vetus & apud Spirenses celebris testatur

(k) centur: 11. cap. 10, (l) Serm. de Salve Regina. (m) Lib. 12. Chronicor. de ea Urbe Spircnsi.

testatur historia, quæ à Guilhelmo Eysengreinio, rerum Spirensium scriptore fide digno, repetita est, -cujus etiam non obscura vestigia Spiræ commonstrantur: testatur, inquam, Bernardum Claravallensem Abbatem, qui tunc Apostolicum Legatum ad Germanos missum agebat, cum Spirensis Urbem fortè peteret, à Clero & populo reverenter exceptum, atque ad primariam ædem Deiparæ sacram, quæ adhuc exstat, honorificè deductum esse, refertissimâ hominum turbâ, in qua Rex Conradus primas tenuit, illum solenniter prosequente. Tanta visendi Bernardi inerat omnibus cupiditas, de cujus clarissimis frequentissimisque miraculis & insigni sanctimonia, tota ferè Germania & Gallia obstupescibat. Quo tempore sub ingressum templi, cantatum est *Salve Regina*, Bernardo genua flectente, & concinente, *O Clemens, O pia, O dulcis MARIA*, singulari etiam miraculo, ut veteres narrant annales, accedente. Nam ut meminit Guilielmus Gumpfenberg, Societatis Jesu, de miraculosa Icone Spirensi. (n) Vix hymnum absolverat sanctus, cum erectus in pedes, per longum Basilicæ fornicem progreditur, atque ter in genua, distinctis aptè intervallis, provolutus addit verba cantico nova, *O Clemens, O pia, O dulcis Virgo Maria*, audiente ingenti populi multitudine, & sanctitatem hominis ipsâ majorem famâ, demirante. Sub hæc Vox ab imagine Virginis (cujus statuam benè grandem, jam ab ipsa usque porta, in ara summa prospiciens, solemni hoc Hermanni Contracti hymno, *Salve Regina* salutaverat) audita est, quæ

A 5

(n) Guiliel: Gumpfenberg : S. J.

quæ salutantem Bernardum , salutaret in hæc verba,
SALVE BERNARDE. Ut novum non esset Ber-
nardo, audire Virginem sibi loquentem, novum tamen
erat, audire tot, qui tunc aderant, testibus omni excepti-
one majoribus, qui & certa inde sanctitatis indicia pro-
mebant, & negotiis, quæ vir ad commune bonum tra-
ctaturus advenerat, finem quem ipse optaret, prospici-
ebant. Et respondit eventus. Etenim cum Regi Ro-
manorum, cæterisque Imperii Principibus cum fide nar-
rata sunt, quæ contigerunt, non difficulter paci, quam
suadebat Bernardus, dedere manus; sed & ipsi Ber-
nardo, qui junctos in ipsam usque Turciam, vel ductu-
rus vel missurus erat. Etenim cruce ab illo accepta,
nemo non fuit, qui non in Turcas iret, vel certè ære
suo alium sibi sufficeret. Tantam rem, ne ventura abo-
leret vetustas, pluribus modis caverunt Majores; nam
& verba hæc cantico addita sunt, hodièque per Eccle-
siam permanent, & ipsis in vestigiis, ubi dicta à sancto
sunt, metallo in marmore, plastes scripsit, & debitus
statuæ cultus datus, quo in hæc usque tempora, nullo
non die, horâ post meridiem quartâ, solenne illud *SAL-
VE REGINA*, cantatur, populi Catholici pietate, in
hanc usque diem non imminuta. Certè discipuli Gym-
nasii Societatis JESU, quotquot sunt, nullam tam gra-
vem causam habent, quæ abesse permittat, & absentem
justè excuset. Imperator præ aliis, Monasterium Ber-
nardo quàm primùm condidit. Imperatorem sequuti
Principes, Comitèsque certatim paria promissere, ac præ-
stitere. Ita MARIÆ cultus per Bernardum, ejusque
alum-

alumnos in Germania incrementum accepit. Ipse Cle-
 rus metro poëtico historiam officio Divino inseruit, ut
 res posteris religiosa permaneret. Tantùm potest in
 perpetua tempora vox Virginis una. Si tantam voci
 Tuæ virtutem dat Deus O MARIA, loquere sapiùs
 O Clemens, O pia, O dulcis Virgo MARIA! quia
 habes qui audiant & obaudiant. Hanc narrationem è
 MS. antiquo Episcoporum Spirensium excerpfit R. P.
 Gerardus Hansen, Provinc. Rheni sup. ubi Episcopus
 Sigefridus, sub quo hæc contigêre, dicitur mortuus
 1142. 23. Septembr. præsentè adhuc in Urbe S. Bernar-
 do. Verba autem quæ in Ecclesia canuntur, ut ait Au-
 thor MS, sunt hæc:

*Nardus in Spira spiravit,
 Sensit hoc Virginea
 Stans Imago, salutavit
 Hanc voce fæminea.
 O quàm letè tunc gustavit
 Cælesti de vinea!*

Quis igitur hujus Cantici, tanto prodigio comprobati,
 tantopere à S. Bernardo dilecti, diversis sermonibus ab
 eodem laudati, & explanati, sanctitatem, pretiùmque
 non æstimet, non veneretur, non colat? Nunquam San-
 ctus Præful tot votis, tot laudibus, tot encomiis cele-
 brasset, & per tam elegantes paræneses commendasset,
 nisi cælesti quodam afflatus spiritu, divinum quidpiam
 ei inesse, & spirare cognovisset. (o) Intelligebat certè
 Bernar-

(o) Petr. Canisus ut sup.

Bernardus, homo minimè supersticiosus, & ad miraculum usque doctus, nihil in hoc Canticò inesse, quod impietatem saperet, vel correctione, & severa censurâ, nedum damnatione indigeret. Hoc certò constat plurimos toto Orbe perquàm Sapientes, & doctos repertos esse, qui magno consensu dignum & justum esse judicaverint, ut idem Canticum in Ecclesiam reciperetur, & publicè decantaretur, piisque cæremoniis cohonestaretur, & bonis demùm omnibus comprobaretur, quod nullus quidem alicujus nominis ante hanc nostram ætatem, tot sæculis oppugnavit. Inter alios verò, scriptor vetus, (p) nec imperitus scientiâ (multi Bernardum ipsum esse autumant) hoc ipsum Canticum multis nominibus extollit, atque ab omnibus extollendum censet, quod nempe, à Sanctis compositum, à Sanctis institutum, à Sanctis dignè frequentandum, ad gratiam suave, ad sensum fecundum, ad mysteria profundum; quòd & affectum mulceat, & de sensuum ubertate, mentem impinguet, & ad Matrem Domini honorandam intimas animi medullas majorem in modum inflammet: cujus quidem carminis difficile sit referare Sacramentum, & sensum, virtutémque assequi, quod non nisi à verè religiosis sanctâque affectione ferventibus subtiliter intelligi, & efficaciter decantari possit. Nihil autem moramur, si hoc boni & religiosi Viri judicium rideant Novatores, quùm illi alia multò sacratoria, cùm cantica, tum mysteria præ sua nimia prudentia ridere soleant, & quidquid propemodum Ecclesiæ autoritate sancitum

(p) S. Bernardus serm. v. sup. Salve, folio mihi 1734.

tum atque confirmatum est, id petulanter mordeant ac rideant. Cæterum, ut non solum infirmis (qui fortasse hujus ratione Cantici offenduntur) sed malevolis etiam consulamus, principio Ecclesiæ vitio verti non debet, quòd **MARIA** tùm Christi Domini, tùm etiam suam quodammodò Matrem reverenter salutat, & salutando Evangelicum simul & Angelicum officium præstat. Quàm salutandi rationem non modò Latina, sed Græca etiam Ecclesia tot sæculis diligenter observat, imò & Syri, quorum lingua vernacula & popularis Christo, ejusque Matri fuisse dicitur, in sacris & pervetustis codicibus habent expressam, hodièque diligenter observant. Unde inter alia sic dicere solent: *Salve nobis Genitrix DEI: Salve Mater Lucis: Salve quæ similis es rubo quem vidit Moyses: Salve nubes velox, de qua dixit Isaias gloriosus: Salve arca testamenti. Salve obediens: Salve plena gratiæ: Salve quia ex te natum est VERBUM ÆTERNUM PATRIS: Salve gestatrix Vitæ & Lætiæ Mundi.* Sic & Ecclesia Græca apud S. Joan. Damascenum, (9) *Salve Lucerna, Lucè totum Mundum illustrante præfulgens, & illustrior facibus solis: Salve Spes desperatorum & afflicti Generis Nostri Refocillatio! Salve illustrissimum, & summi omnium Regis Palatium! Salve Mons opulentissime de quo Redemptor processit! Salve divina & peramabilis Lampas, cui Verbum Divinum instar lucis inclusum! Salve Ignee throne! Cui addo S. Germanum Patri-*

(9) S. Joannes Damascenus ex Men: 15. Jan. in vesp. de S. Paulo Thebæo.

Patriarcham Constantinopolitanum. (r) *Salutationem Tibi Angelicam, inquit, O Virgo, omnes incorporeæ legiones, item chori Patriarcharum, Prophetæ, Apostoli, unâque Divinæ Religionis Antistites, Venerandi præterea Martyres; item reliquæ stationes Sanctorum, & denique agmina justorum universa decantant. Ac iterum, & aliàs, sæpius S. Damascenus. (s) Salve Astrum Solis imagine splendidum! Salve omnium amœnitatum origo; Salve ex qua Immortalitatis effloruit spica! Salve vehiculum Numinis! Salve porta per quam prodiit lux, omnia illuminans! Salve O nostræ maledictionis primigeniæ Dissipatrix! Salve, quæ bona nobis omnia conciliare perseveras. Non sum nescius, me quoque hac nostra tempestate per hæc mea, MAGNÆ DOMINÆ & REGINÆ, cantata in hoc hymno Elogii, paucis placitum, atque iis maximè antimarianis Stomachum in mei contemptum aut contumeliam moturum, qui venerationem, pietatem, cultumque Deiparæ à devotis Mariophilis Clientibus frequenter exhibitum, tanquam nimium & indebitum insectantur, & MONITA SALUTARIA B. V. MARIÆ AD CULTORES SUOS INDISCRETOS, cujusdam anonymi (l. C.º) nimium de se præsumentis, & in Deiparam delinquentis, in fine tamen vitæ errorem suum agnoscentis, deplorantis, & cum pœnitentia revocantis; cui illud Richardi à S. Laurentio apprimè conveniat: (t) Circa MARIAM defecerunt multi, scrutantes indiscreto scrutinio; qui cum tenebrosi essent, præ-*

(r) Ex Men: 18. Jan: in Vesperis de SS. Athanasio & Cyrillo.
 (s) S. Damasc: ex Menæis ut sup. (t) lib. 2. de Deip.

præsumptionem in Matrem Luminis, cum suis tenebris impegerunt; & idè per MARIAM obstructum est os loquentium iniqua: nimius enim scrutator Majestatis ejus opprimetur à gloria:) perperàm edita, & ab Hispana Inquisitione confixa & igni tradita temerè & superciliosè approbant; & ut S. Doctor Hipponensis Præsul in libro Confess. (u) loquitur *buccis typho crepantibus*, laudant, commendant, cum pertinacia & scandalo proborum virorum tuentur, & sub splendido prætextu Zel honoris divini acriter errores, impii, in Deiparam calumniatoris propugnant & defendunt; quin & *MARIANI CULTUS VINDICIAS* in hunc Mariomastigen, à R. P. Maximiliano Reichenberger, SS. Theologiæ Doctore, & per complures annos in Universitate Pragenfi celeberrimo Professore, eruditè & nervosè compositas, ab Hispanis Inquisitoribus & Doctoribus censuratas, gloriosè approbatas, & miris encomiis commendatas, contemnunt, subsannant, proscindunt, vana scientiæ opinione elati, superbi, arrogantes, sui que periculi ignari, nescientes in experti, angelum tenebrarum, sapius angelum lucis mentiri, & sub formosissima pietatis specie, impiissima quæque suadere, docere, persuaderè que commenta & dogmata, incautos in turpissimos fidei errores, & nonnunquam abominandas hæreses, supremamque salutis perniciem deducere. Venenum nectareo succo dilutum, gustu non discernitur, mortifero in medullis sæviente furore, noxiè sentitur, ac serò nimium malo in supremam calamitatem festinante, damnatur, deploratur.

Ama

(u) S. August. l. 4. conf. cap. 6.

Amarissimam mortem, dulci melle, diluit, Stygius ille Myropola, & latentem pestem, saporis suavitate condit, *Ut solet*, ait Nazianzenus, (w) *lethale poculum mellis dulcedine temperatum, suavitate fallente perimere, sic & hoc malum (hæresis) per blandimenta aurium audientium sensus, quadam labe contaminans, contagione adherentes inficit: & quo sanctiore apparatu, verborumque religione, vaserrima pestis occulitur, & personata virtus commendatur, tantò nocentiore impostura virus latens insinuatur, persuadetur, imbibitur, facilisque rudiorum animi, pietatis opinione delusi, occupantur, persuadentur, indurantur. Plus longè nocet falsus catholicus, ait S. Bernardus, (x) quàm si verus appareat hæreticus.* Talium operâ in suas fraudes minimè suspectorum, juratus Virginis hostis uti consuevit, & tanquam comicos & eximie instructos satellites expedire satagit. Ea nempe callidi serpentis, odio liventis, irâ furentis, exquisitissima est astutia, ut specioso honoris divini, tuendi, propagandi & conservandi patrocinio, cultum, invocationem, & gloriam Deiparæ, securius impugnet, fidentiùs carpat, speciosius minuat, ac tandem gloriosius exterminet, per excultos nequitix suæ ministros antimarianos, quos superbiâ suâ ambitioneque occupavit, scientiâ inflatos dementavit, eruditionis fastu supra vulgus arrogantes extulit, proprii judicii fascino induravit, & supra omnes sapere & intelligere persuasit. Sic Orbis pestis, juratus Ecclesiæ hostis, **MARIÆ** Virginis impudentissimus calumpnia

(w) S. Greg. Nazian. lib. de fide, (x) S. Bernardus serm. supra Cantic.

tor & persecutor, ut tantæ Matris honorem minueret, eò superbiæ suæ dementiâ delapsus est Lutherus, ut sine fronte, homo sacrilegus se Matri Dei æquipararet, & palàm pronuntiaret. (y) *Nos tam sancti sumus ac MARIA, ac alij sancti, quantumcunque magni sint, si tantummodò credamus.* Potuítne stultiozem arrogantiam, aut magis blasphemam insaniam, superbissimus, ab Inferis redux Lucifer aut confingere aut effutire? Quid audacius? quid improbius, quid magis sacrilegum, quàm Magnæ Deiparenti se patrem facere? Idem Lutherus, (z) qui abjecto Monachismo, ut immanem Ecclesiæ hostem, & furiosum sectariorum antesignanum, nostro sæculo se præberet, sicut alia multa religionis veteris pia instituta præ se superbè contempsit, ac repudiavit, sic & adversus MARIÆ cultum, & venerationem, nefarium bellum indixit Ecclesiæ, quod ad vitæ suæ finem usque, collectis undique copiis hostiliter est persecutus. (aa) Quare ut seditiosis discipulis quasi facem ad Marianum bellum præferret, palàm ita vociferatur. *Monachi nostri perditissimo Gnatonismo in mulierum gratiam MARIAM in hoc honoris fastigium collocarunt, & immodicè laudes ejus deprædicarunt. Nonne hoc est Christi gloriæ detrahere, quòd creaturæ tribuimus ea, quæ D E I sunt, eique soli competunt? Volumus ei etiam titulum gratiosæ Domine tribuere, nec invidere honorem, quo eam Deus dignatus est: Verùm ut ex ea Deam quandam & Idolum faciamus,*

B hoc

(y) M. Luther, Postill. Eccl. Wittenberg, per Lustt impress. 1584. in Nat. B. V. M. fol. 40. (z) P. Petr Canisius lib 5. de Deip. V. M. cap: undec. (aa) Luther, in Postilla circa Evang. de festo Annunc. B. V. M.

hoc non placet. At isti eam super omnes Choros Angelorum evexerunt, & sic ipsius gloriam diminutiorem reddiderunt, quæ maxima impietas est. Et rursus, ut splendidè porrò mentiatur: (bb) *Papistæ*, inquit, *Virginem Matrem MARIAM Deam constituunt, omnipotentiam ei in cælo & in terra attribuunt, quasi hæc ipsius propria sint.* Eiusdem vanitatis vox illa: in papatu omnes se ad *MARIAM* contulerunt, & plus favoris & gratiæ ab ea spectarunt, quàm à Christo ipso. Aded non pudet Lutherum, quidquid mala mens ipsi suggerit, ad veterem proscindendam Ecclesiam, cui capitale bellum indixerat, rabiosè, falsòque conferre. Ac plures id genus flosculos, sed malè olentes alibi spargit, ut omnibus persuadeat, in *MARIÆ* honore nimis profundè itum esse. Pari impudentia, à Lutheri Magistri sui latere non discedens Melanthon loquitur, utpote palàm in nos Catholicos, invehens, quòd *MARIÆ* Deiparæ nimium tribuamus. (cc) *Res loquitur ipsa*, inquit, quòd publica persuasione Beata Virgo prorsus in locum Christi successerit. Hanc invocarunt homines, hujus misericordiæ confisi sunt; per hanc voluerunt placare Christum, quasi is non esset propitiator, sed tantum horrendus iudex & ultor. Atque hæc cum Theseo suo Lutherus satis quidem impudenter. Neque ab his dissentit virulentus Ecclesiæ hostis Calvinus, qui tam longum post se satellitium hodie ducit, atque hoc venenatum telum in Catholicos vibrat: *Eò progressus est venæ Janus furor, ut Christi propemodùm nudati spoliis, eam*

(bb) Idem in Postilla circa Evangel. de fest. Annunc. B. V. M.

(cc) In Apologia confessionis,

ornarint: quasi verò quantum illi honoris debeatur, nisi
 Dea fiat: aut hoc illi sit honorificum, sacrilegis titulis
 ornatam in Christi locum subrogari. Atrocem ergo illi
MARIÆ injuriam faciunt, quando, ut mentis eam
 laudibus deformant, DEO eripiunt, quod suum est. In
 quo, amabo! ab his nefariis Ecclesiæ hostibus & hære-
 siarchis, distingvuntur Marianorum encomiorum nostri
 temporis adversarii? nisi quòd ejusdem blasphemias
 & calumnias, paulò rectoribus, & ad stibiam suam
 modestiam, & comptioribus ad palliandam vafritiem ver-
 bis, non tamen dispari sensu repetant, grandiloqui in fa-
 stum suum *Zelotæ CONTRA INDISCRETOS* (sic
 illi per ambitionem suam loquuntur) *B. V. MARIÆ*
CULTORES, ut diminuto, aut penitus eliminato
 Deiparæ cultu, solam DEI gloriam, honorémque hy-
 pocritica pietate satagunt, ignari, aut expertinacia intel-
 ligere recusantes, cultum Matris DEI, in ejus Filium,
 & omnimodum DEI (quemadmodum ex SS. PP. sen-
 su, effatis & autoritate, in sequentibus clariùs demon-
 strabo) Majestatem, gloriam & honorem vergere & pro-
 pagari. Sic antimariani isti egregiam suæ sententiæ,
 falsissimæque opinionis, antonomasticè, Doctorem Mar-
 tinum Lutherum, nacti sunt, cujus autoritate fultri, se-
 curè in Clientes Marianos, linguas & calamos impuden-
 ter exerere, & audacter acuere possunt. Sed obsecro!
 quid elatissimæ mentis hominem Lutherum (ut alios com-
 plures ejusdem farinae apostatas & hæreticos impestores
 taceam) eò insanix deduxit, ut cum authore omnis
 mendacii, superbix Primipilo, omniumque hæresum
 Doctore, Virginis hoste infensissimo diabolo, dicere

præsumeret, in cælum ascendam, super altitudinem nubium, & similis ero Matri DEI & sanctis, quantumcunque magnis, & rarâ meritorum excellentiâ eminentibus? Quid ut Bestia illa (dd) (Rhodani fugiens à litore monstrum, quod infausto excepit ripa Lemana sinu) Calvinus aperiret os suum in blasphemias in Deum, blasphemare nomen ejus, & Tabernaculum ejus (ee) (hoc enim nomine Deipara MARIA, à SS. PP. insignitur) & eos qui in cælo habitant? Quid nisi superbissima propriæ eruditianis, & exaggerata doctrinæ scientiæque suæ æstimatio, quâ elati, non tantum supra pares suorum temporum eruditissimos Viros, sed supra Ecclesiæ Doctores se sapere vanissimè crediderunt? Lutherus, quo homine nihil arrogantius unquam fuit, de se affirmare & jactare ausus, dixit; (ff) *Ego nihil curo, etiamsi mille Augustini, mille Cypriani, mille Ecclesiæ contra me starent.* Prò superbi quanta præsumptio! Quanta in mulieroso & vinolento apostata jactantia! O abominandam ambitiosissimi Thrasonis superbiam! O execrabilem impudentiam, tanta Ecclesiæ columina & lumina contemnere præsumentis! Hæc enim verò est illa tot malorum parens superbia, quæ Ecclesiæ pacem quietemque turbavit; hæc hæresum virulentam pestem induxit; hæc mortiferum antiquiserpentis semen in tot millium animarum ruinam dispersit; hæc quæ unitatem fidei erroribus suis distraxit & dissecuit, sic restante eruditissimo Tertulliano, (gg) *omnes hæretici tument*

omni

(dd) Apoc: 13. (ee) Jacob. Biderman. Heroid, Ep. 1. 3. Ep. 2. hæretici grassant. (ff) Luther: in minore Postilla E, una de Vill. B. V. M. Excursus de illius Nativitate. (gg) Tertull: de Præscriptis

omnes scientiam pollicentur. Sic & D. Hieronymus :
(bb) Quis hæreticorum non in superbiam extollitur ? His
 accedit Hipponensis Præsul: *(ii)* diversis locis, inquit,
 sunt diversæ, sed una Mater superbia omnes hæreses ge-
 nuit: sicut una Mater nostra Catholica omnes Christia-
 nos fideles toto orbe diffusos. Hæc eadem sanctissimæ
 Dei Genitricis cultum convellere & infirmare, hæc Cli-
 entum illius pietatem perdere, hæc amorem & confu-
 gium ad ejus præsidium intercludere, & per suborna-
 tos quosdam elatæ scientiæ, ambitiososque, in sui po-
 tius, quàm honoris Divini, gloriam, propagatores,
 exterminare omni desudat diligentia. In similium, ex
 superbia compositam hypocrisin, & propriæ famæ ver-
 futos caudidos, accommodè S. Isidorus: *(kk)* Plerique
 acceptâ scientiâ litterarum, non ad DEI gloriam, sed ad
 suam laudem utuntur, dum de ipsa extolluntur, & ibi
 peccant, ubi peccata emendare debuerunt. Deus su-
 perbis resistit, sacrorum oraculorum effatum est, tot
 historiarum exemplis confirmatum. *(ll)* Quot, Deus
 immortalis! quot vidimus exactis sæculis, qui in fir-
 mamento Ecclesiæ Dei, veluti quidam soles radia-
 bant, eosdem tamen fœdissimè eclipsatos, quòd hu-
 militatis expertes, suis plus nimio adhærent illustra-
 tionibus & judiciis, quibus excæcati in misera præ-
 cipitia abierunt. Quot sapientes & doctrinâ illustres
 viros dementavit superbia? Quot eremi incolæ &
 Anachoretæ, qui imperabant naturæ, cicurabant leo-
 nes,

B 3

nes,

(bb) Hieron in cap: 1. Abdia. *(ii)* August: cap: 8. lib: de Past:
(kk) S. Isidorus l. 3 de sum. Bono. *(ll)* Henricus Maria Bou-
 don Opusculo: Solus Deus, Regula X.

nes, emovebant rupes, & suis operibus, admiranda-
 que vivendi ratione statum innocentiae æmulari vide-
 bantur; quot, inquam, tantæ sanctitatis Viri per de-
 fertam humilitatem naufragium fecerunt veritatis, &
 in detestandos errores, hæreses, æternamque damna-
 tionem inciderunt. Nihil ab eo expectandum est
 boni, dicere solebat sanctus Patriarcha Benedictus,
 qui verè non fuerit humilis corde. Humilitatem
 quam hæretici, schismatici, & alii id genus devii ho-
 mines præferunt, fictitia est: quâ, dum nihil eis con-
 tradicitur, & sibi ipsis malè blandiuntur, & oculis
 hominum inani pompa illudunt; in laudibus autem
 cordis fovent superbiam, dum putata sua lumina, er-
 roneamque doctrinam sanctis Ecclesiæ dogmatibus
 anteponunt. Detestanda omninò superbia: quæ eos
 armat ad pertinaciter oppugnandam veritatem, ad
 Ecclesiæ capitis, Pontificisque Decreta proculcanda,
 Et tamen eorum permulti diuturnis se macerabant
 jejuniis, vitam ducebant asperam & austeram, ut
 mundo omninò mortui viderentur: quare magnum
 faciebant ad suas sectas animarum accessum, quæ vir-
 tutis illusionem deceptæ, ut in primis Evangelii sæculis
 videre est, in devia rapiiebantur. Sic quoque Ano-
 nymus Mario-massix cum antimarianis suis, sub san-
 ctissimæ Deiparæ apostrophe sua, **MONITA SA-
 LUTARIA B. V. MARIÆ AD CULTORES
 SUOS INDISCRETOS**, ita speciosè, ita religiosè,
 ita in solius Dei honorem studiosè composita & ad exi-
 mium quendam singularis sanctitatis splendorem zelosè
 exornata proponit, ut ineruditus & facilè credulis, fu-
 cum

cum nimii cultus, imponat, persuadeatque, gloriam
 Divinæ Majestatis, exotica Deiparæ veneratione nimi-
 um quantum minui & deperdi. Sed personata hæc cor-
 nicula, speciosis veterum hæreticorum plumis stipata
 & exornata, voce sua se, de vitiosiore graculorum, Dei-
 param infestantium progenie nepotem, prodit, & unde
 tam splendor blasphemias & calumnias, in Deiparam
 & Deiparæ Clientes, collectas composuerit, sinistro
 in Divam Virginem affectu nimium in odia prædomi-
 nante, manifestat. Hujus autem, & huic similium,
 nimiam ex fastu arrogantium sapientiam, dignâ, nisi
 tempori sapiant sanius, quâ MARIÆ, hostes solet, cor-
 ronâ, præmiabit æternitas. Verum non est hic pro-
 positi, nec consilii, nec arbitrii mei, superbæ antima-
 rianorum insolentiæ, temeritatique clypeum opponere,
 nec in eorum scabie, ulceribusque ungues meos cru-
 entare, neque calamum in eorundem studiosè quæritâ,
 & cum voluptate palpatâ, pertinacia, calloque obrun-
 dere, sed *Læsa Majestati Cælorum Regina Deiparæ*
 MARIÆ, causam & vindictam committere, cum, san-
 ctissimo Psalmographo Marianorum encomiorum te-
 ste Bonaventura, (mm) *qui dignè coluerit MARIAM,*
justificabitur: qui autem neglexerit illam, morietur in
peccatis suis. Et qui habuerit characterem nominis ejus,
annotabitur in libro vitæ. Ego interim (liceat mihi
 O sanctissima Mater & Virgo, cum sancto Mariophilo
 Doctore Bonaventura amplius loqui) (nn) *Zelatus*
sum amorem Tuum & gloriam: ideò defendas causam

B 4

mcans

(mm) S. Bonavent: Pf: Mar: 116. v. 3. (nn) Idem Pf: 91. v. 3.

meam ante iudicem seculorum. (oo) Libera me de manu adversariorum meorum: confunde ingenia & conatus eorum contra me. (pp) Exurge Domina, & iudica causam nostram: & ab insurgentibus in nos libera nos. (qq) Exurgat MARIA, & dissipentur inimici eius: conterantur omnes sub pedibus eius. (rr) Ostende potentiam Tuam contra inimicos nostros, ut sanctificeris in nationibus procul. (ss) Contere caput inimicorum nostrorum pede insuperabilis virtutis Tue. (tt) In ira flammæ suæ mergantur in infernum, & qui conturbant servos Tuos, inveniunt perditionem. (uu) Laudem tuam cantet omnis Ecclesia sanctorum, nam Te decet laus, Te decet imperium, Tibi virtus & gloria in secula seculorum. (uu) Cantet cœtus Parthenius servorum Tuorum (è quorum numero minimus sum ego, qui Tibi SALVE cano, canamque dum vivam) encomia Tua per totum Orbem Terrarum! Cum his O Domina mea! benedicam Te Dominam meam in omni tempore, & non deficiet laus Tua in ore meo. (xx) Et quantumvis indignissimus sim & vilissimus, (yy) Tu tamen Domina laudem meam non despexeris, & hunc tibi dedicatum hymnum digneris acceptare, quo Tibi soli, nulli alteri, in hac lacrimarum valle, ambitiosè, placere cupio, ut in Te, per Te, ex Te, laudetur, glorificetur, exaltetur Filius Tuus, per quem exaltata es, (zz) & Regina mundi es, deducta ad thronum gloriæ, & ab eo, ab

(oo) Idem, Psal: 100. v. 3. (pp) Id: Psal: 129. v. 3. (qq) Idem, Psal: 91. v. 4. (rr) Id: Psal: 67. v. 1. (ss) Id: Psal: 69. v. 3. (tt) Id: Psal: 119. v. 3. (uu) Id: Psal: 69. v. 4. Id: sup: hymn: Ambros: Id: Psal: 33. v. 1. Id: Psal: 108. v. 1. (xx) Idem, Psal: 108. (yy) Idem, Ibid. (zz) S. Bernard: serm. de Ass.

eo, ab quam placido vultu, quam serena facie, quam
 diuinis amplexibus suscepta & super omnem exaltata
 creaturam, cum eo honore, quo tanta Mater digna fuit:
 cum ea gloria, quæ tantum decuit filium. (a) Delecta-
 mini igitur in laudibus illius, omnes MARIÆ cultui
 & laudibus devoti clientes, exaudiet illa petitiones cor-
 dis vestri: exaudiet, quin (b) & omnibus in laudes il-
 lius effusis, animæ salutem largietur Filius ejus, & (c)
 Matris cultores, usque ad lumen suæ Divinitatis exal-
 tabit. Idoneus (d) igitur, hortante S. Germano Pa-
 triarcha, Canticis tubas inflemus: quippe de cælo pro-
 spiciens Univerforum Regina, suarum laudum declama-
 tores benedictionibus coronat. Concurrant cum Regibus
 Principes, atque huic Reginæ applaudant in hymnis, ut
 quæ talem peperit Regem, qui dominatu mortis oppressos,
 perbenevolâ humanitate sua, libertati restituit. Nos
 quoque Pastores atque Magistri, Istam boni Pastoris In-
 violatissimam Procreatricem concordæ cœtu laudemus:
 dicamûsque eum Joanne Euchaïta, (e) Te tanquam
 amabile Cunctorum mortalium Decus, celebramus uni-
 versi, hymnis cantandis, in unum veluti labium, unân-
 que vocem collecti. Quare O Palatium Verbi; nos qui-
 dem viles, sed tamen Tuos, ad cæleste regnum admitte,
 ut perennibus jubilis, æternum Tibi in gloria cantemus
 SALVE REGINA.

B 5

Atque

(a) S. Bonav. Psal. 35. v. 3. (b) S. Joseph. Confess. ex Men. Græc. 3. Jan. in Matut. precib. Ode 5. ex Baptitmo Christi in Hirno seu Tractu. (c) Ex Men. 16. Jan. Ode 5. Canon. Primi de Cathed. S. Petr. in claus. (d) Ex Men: Græc: 30. Jan: in Vesp: de SS. Basilio, Gregorio Theol: & Joann: Chrysoft. (e) Ex Men: 30. Jan: Ode 1. Canonis 1. de SS. Basil. Greg. & Chrysoft. in claus. Item in Vesp. de iisd: sanctis.

Atque hæc satis ad præsentis cantici cognitionem, hoc loco dicta, fore existimo. Qui plura contra infensos Marianorum laudum hostes, vel adversarios, in Virginis patrocinium desiderat, consulat P. Petri Canisii de Deip. Virgine MARIA lib. 5. c. 13. ubi enucleatius omnes totius Cantici titulos contra omnium hæresiarcharum & antimarianorum impudētissimas blasphemias, & calumnias sapientissimis argumentis, Ecclesiæ & SS. Patrum autoritate, probat, & evincit. Neminem certè tam effrontem, aut malitiosè pertinacem Catholicum arbitror, qui Dei Matrem agnoscens, id ei honoris, qui tantam Matrem decus non tribuat, cum & Terrenorum Regum Matribus nec titulis nec encomia, nec præconia desint, nec ritus eis denegetur cultus nec veneratio. Quod si honoris ergò, saltem amoris gratiâ, Deiparam his claris titulis, quos illi publicè tribuit Ecclesia, comparare decebat, quum & vulgi more passim receptum esse constet, ut homines personam insigniter amatam suam decus, suam spem, suam vitam, vocent. Quantò nos rectius id genus nomina, quæ ineptis profanis amoribus & affectibus exprimendis, aptantur, ad illam, vel unicè, vel maximè benedictam Virginem transferimus, quam Filii Dei, ut suam Matrem & Reginam, de toto humano genere optimè mentem ritam, & usque merentem, non solum agnoscunt, que suspiciunt, sed etiam castissimis animis amplectuntur, atque cum singulari gaudio exosculantur, igitur Magnæ Dominæ, Potētissimæ Reginæ,

(f) P. Canisius ut sup: mihi, fol. 66r.

mirabilis Dei Parentis, Mariophile Cultor, humanif-
 aissime Lector; age inquam, tecumque omnes *Mortales*
 veris sic enim te, tecumque Universos Deiparæ & Eccle-
 siæ genuinos filios Clientesque, cum magno DEI,
 MARIÆque honoris Zelote (g) Henrico Maria
 Boudon, alloqui placet) Diligite MARIAM, quæ
 summè amat, & summè est amabilis, & sanctissi-
 ma inter sanctos; amate EAM, quæ semper fuit obje-
 ctum suæ vixissimæ Dei complacentiæ: amate EAM, quam
 Deus semper, & super omnes creaturas amavit: ama-
 tre EAM, quæ suâ innocentia ÆTERNUM VER-
 BUM è sinu Patris in purissima sua & Virginea visce-
 ribus detraxit: amate EAM, quæ est delitium sanctis-
 sime Trinitatis, gaudium Beatorum, purorum omni-
 sium, sanctorumque cordium amor: amate EAM, quæ
 est Regina virtutum, miraculum gratiarum, ornamen-
 tum gloriæ, abyssus perfectorum, atque omnis Majesta-
 tis: amate EAM, quæ nunquam satis amari potest.
 Quidquid agamus, semper amor erit meritis minor. So-
 lus Deus est, qui EJUS merita suo amore potest adæ-
 ptuare. Cum igitur ILLA DEI amorem rapuerit, non
 debet esse anima, quæ EAM non amat, EJUSque
 effectum, & potissimum protectionem non ambiat; a-
 mabat enim pariter se amantes, sic enim ipsamet apud sa-
 pientem loquitur, (b) Ego diligentes me, diligo: & qui
 me diligunt, ego diligam: & qui diligunt me, ego diligam
 eos. Ego Mater pul-
 cræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ
 Aeternitatis. In me gratia omnis vitæ & veritatis. Transi-
 te ad

(g) Henr: Maria Boudon: Tract: solus Deus Praxi V. (h) Para-
 bol: Salom: c. 8, & 9. Ecclesiast: 24.

te ad me omnes qui concupiscitis me, & à generationibus
 meis implemini: Spiritus enim meus super mel dulcis
 & hereditas mea, super mel & favum. (i) Beatus
 homo qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quæ
 tidie, & observat ad postes ostij mei, qui me inven-
 rit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.
 qui autem in me peccaverit, lædet animam suam. Omnes
 qui me oderunt, diligunt mortem. Vis ergo
 vivere, ama *MARIAM*.
 Vive & Vale.

(i) Parabol: Salom, ut suprâ.

PA